

Lucsamburg, 9 Deireadh Fómhair 2026
(OR. en)

14090/26

ECOFIN 1271
ENV 1188
CLIMA 512
FIN 1404
EIB
ECB

TORADH NA nIMEACHTAÍ

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	na toscaireachtaí
Ábhar:	Conclúidí maidir le maoiniú don aeráid in oirchill Chomhdháil 2026 na Náisiún Aontaithe maidir leis an Athrú Aeráide (COP31) (Antalya, ón 9 go dtí an 20 Samhain 2026) Conclúidí ón gComhairle (an 9 Deireadh Fómhair 2026)

Gheobhaidh na toscaireachtaí, i gceangal leis seo, na conclúidí ón gComhairle maidir le maoiniú don aeráid in oirchill Chomhdháil 2026 na Náisiún Aontaithe maidir leis an Athrú Aeráide (COP31) (Antalya, ón 9 go dtí an 20 Samhain 2026), a d'fhormheas an Chomhairle ag an 4199ú cruinniú a bhí aici an 9 Deireadh Fómhair 2026.

Conclúidí 2026 ón gComhairle
maidir le maoiniú idirnáisiúnta don aeráid

DÉANANN COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH AN MÉID SEO A LEANAS,

1. TUGANN SÍ DÁ hAIRE, AGUS IS ÁBHAR MÓR IMNÍ DI na torthaí i dTuarascáil 2025 ar Staid na hAeráide Domhanda (an Eagraíocht Dhomhanda Meitéareolaíochta), gurbh í 2024 an bhliain ba theo dár taifeadadh riamh agus 2025 an dara bliain ba theo; Cuireann sí in iúl GUR CÚIS IMNÍ DI na rioscaí méadaitheacha fisiciúla agus aistrithe atá roimh an dúlra, an tsochaí, an geilleagar agus an córas airgeadais agus na costais shuntasacha atá ag dul i méid a bhaineann le gníomhaíocht dhomhanda neamhleor maidir leis an athrú aeráide; CUIREANN SÍ I bhFÍOS GO LÁIDIR nach mbaineann costais agus tionchair agus iad sin amháin leis an ngníomhú ar son na haeráide, ach gur féidir leis fíordheiseanna eacnamaíoch a spreagadh freisin, lena n-áirítear athléimneacht eacnamaíoch fhadtéarmach, iomaíochas, nuálaíocht agus slándáil fuinnimh.
2. ATHDHEARBHAÍONN SÍ tiomantas an Aontais Eorpaigh Comhaontú Pháras agus a thorthaí a chur chun feidhme ina n-iomláine, lena n-áirítear an chéad Athbhreithniú Domhanda (1/CMA 5). CUIREANN SÍ I bhFÁTH a phráinní atá sé feabhas a chur ar an ngníomhú domhanda ar son na haeráide agus gur gá do gach tír, go háirithe astaíróirí móra, iarrachtaí a dhéanamh chun an méadú teochta a theorannú go 1.5 °C.
3. Tugann sí dá haire na forbairtí idirnáisiúnta sa chaibidlíocht maidir leis an athrú aeráide agus is díol sásaimh di an dul chun cinn a rinneadh faoi phróiseas Chomhaontú Pháras, agus torthaí CMA 7 in Belém, go háirithe Idirphlé Veredas maidir le cur chun feidhme Airteagal 2.1(c) de Chomhaontú Pháras maidir le sreabha airgeadais a thabhairt ar aon dul leis an gcur chuige i treo leibhéal íseal astaíochtaí gás ceaptha teasa agus forbairt atá seasmhach ó thaobh na haeráide de, chomh maith le seoladh Chlár Oibre dhá bhliain maidir le maoiniú don aeráid; TUGANN SÍ DÁ hAIRE gur foilsíodh Treochlár Baku-go-Belém agus iarrann sí ar na gníomhaithe uile oibriú le chéile chun go bhféadfar maoiniú ó gach foinse phoiblí agus phríobháideach do Pháirtithe ar tíortha i mbéal forbartha iad don ghníomhú ar son na haeráide a mhéadú go USD 1.3 trilliún ar a laghad in aghaidh na bliana faoi 2035.

4. **ATHDHEARBHAÍONN SÍ** tiomantas iomlán an Aontais agus a Bhallstát do ghníomhú idirnáisiúnta ar son na haeráide, trí ionstraimí airgeadais lena dtacaítear leis an aistriú chuig aeráidneodracht agus athléimneacht fheabhsaithe in aghaidh an athraithe aeráide, agus trí rannchuidiú le gníomhú déthaobhach agus iltaobhach ar son na haeráide; **LEAGANN SÍ BÉIM AR** ról na straitéise Global Gateway agus na n-institiúidí airgeadais Eorpacha don fhorbairt maidir le tacú le gníomhú ar son na haeráide, leis an aistriú chuig fuinneamh glan agus leis an bhforbairt inbhuanaithe i dtíortha comhpháirtíochta.
5. **TUGANN SÍ CHUN SUNTAIS** gur fiú an maoiniú idirnáisiúnta don aeráid arna sholáthar agus arna shlógadh ag tíortha forbartha USD 132.8 billiún in 2023 agus USD 136.7 billiún in 2024, méid a sháraíonn an sprioc USD 100 billiún don tríú bliain as a chéile; **CUIREANN SÍ I bhFÁTH**, in ainneoin dúshláin fhioscacha agus gheopholaitiúla, gurb iad an tAontas agus a Bhallstáit fós na ranníocóirí is mó leis an maoiniú idirnáisiúnta don aeráid; agus **GABHANN SÍ UIRTHI FÉIN** sineirgí a fheabhsú a thuilleadh idir maoiniú don aeráid, don bhithéagsúlacht, do laghdú truaillithe, d'uisce, d'acmhainní muirí agus aigéin, agus do bhainistiú inbhuanaithe talún.
6. **ATHDHEARBHAÍONN SÍ**, mar chuid d'iarracht dhomhanda, go bhfuil an tAontas agus a Bhallstáit tiomanta i gcónaí do mhaoiniú idirnáisiúnta don aeráid a bhaint amach tríd an Sprioc Nua Chainníochtaithe Chomhchoiteann maidir le Maoiniú don Aeráid (SNCC) a chur chun feidhme; **CUIREANN SÍ I bhFIOS GO LÁIDIR** go bhfuil sé d'aidhm ag SNCC maoiniú don aeráid a shlógadh do thíortha i mbéal forbartha ó réimse leathan foinsí — idir phoiblí agus phríobháideach, dhéthaobhach agus iltaobhach, lena n-áirítear foinsí malartacha — i gcomhthéacs gníomhaíocht uailmhianach chothrom maidir le maolú agus oiriúnú agus trédhearcacht sa chur chun feidhme; **GABHANN SÍ UIRTHI FÉIN** oibriú leis na comhpháirtithe uile chun gach gné de SNCC a chur chun feidhme, lena n-áirítear an sprioc dhomhanda USD 300 billiún ar a laghad a shlógadh in aghaidh na bliana faoi 2035; **TACAÍONN SÍ** leis an iarraidh go ndéanfaí iarrachtaí chun maoiniú don oiriúnú a mhéadú faoi thrí ar a laghad faoi 2035; **CUIREANN SÍ I bhFÁTH** gur gá bonn na rannchuiditheoirí a leathnú chun SNCC a bhaint amach; agus **TATHANTAÍONN SÍ** ar na tíortha uile a bhfuil an acmhainneacht airgeadais acu é a dhéanamh dlús a chur lena n-iarrachtaí maoiniú don aeráid a shlógadh do thíortha i mbéal forbartha chun sprioc agus spriocanna SNCC a chomhaontaigh na Páirtithe uile ag CMA6 in Baku a bhaint amach.

7. CUIREANN SÍ I bhFÁTH a phráinní atá sé go ndéanfadh gach tír gníomhaíocht fheabhsaithe chun go mbeidh sreafaí airgeadais comhsheasmhach leis an mbealach i dtreo astaíochtaí ísle gás ceaptha teasa agus forbairt atá athléimneach ó thaobh na haeráide de i gcomhréir le hAirteagal 2.1(c) de Chomhaontú Pháras, agus é á aithint gur riachtanas idirnáisiúnta agus intíre araon é sin; IARRANN SÍ go leanfar den dul chun cinn maidir le hAirteagal 2.1(c) go hidirnáisiúnta agus laistigh den Aontas, lena n-áirítear trí leanúint de chreataí airgeadais inbhuanaithe a chur chun feidhme agus a fhorbairt tuilleadh; MEABHRAÍONN SÍ go bhfuil ról ag praghsáil carbóin maidir le deireadh a chur de réir a chéile le breoslaí iontaise agus a thábhachtaí atá sé deireadh a chur de réir a chéile le tacaíocht a bhaineann le breoslaí iontaise, lena n-áirítear fóirdheontais neamhéifeachtúla do bhreoslaí iontaise, nach dtugann aghaidh ar bhochtaineacht fuinnimh ná ar aistrithe córa, agus ceanglais agus maoluithe dlíthiúla atá ann cheana á gcur san áireamh; CUIREANN SÍ I dTREIS a thábhachtaí atá conairí inchreidte aistrithe agus sláine na gcreataí airgeadais inbhuanaithe; agus AITHNÍONN SÍ go bhfuil gá le cur chuige cothrom chun an t-aistriú chuig an aeráidneodracht a bhaint amach, agus slándáil fuinnimh, inacmhainneacht, costéifeachtúlacht agus athléimneacht á gcur san áireamh.
8. TUGANN SÍ CHUN SUNTAIS go bhfuil baint amach scála na n-infheistíochtaí a cheanglaítear le Comhaontú Pháras ag brath go mór freisin ar infheistíocht phríobháideach a mhéadú agus ar mhaoiniú intíre don troid i gcoinne an athraithe aeráide a shlógadh; CUIREANN SÍ I bhFÁTH gur cheart do gach tír feabhas a chur ar thimpeallachtaí cumasúcháin le haghaidh infheistíochtaí príobháideacha inbhuanaithe agus gur cheart dóibh breithnithe aeráide a chomhtháthú i mbeartais agus in ionstraimí maicreacnamaíocha, fíoscacha agus airgeadais, amhail praghsáil carbóin, buiséadú glas, creataí airgeadais inbhuanaithe, nochtaí airgeadais inchomparáide agus iontaofa a bhaineann leis an aeráid agus pleanáil infheistíochta poiblí; AITHNÍONN SÍ go bhfuil maoiniú do ghníomhaíochtaí breosla iontaise fós ina bhac mór ar chuspóirí Chomhaontú Pháras a bhaint amach; TATHANTAÍONN SÍ AR na gníomhaithe uile dlús a chur leis an aistriú i dtreo na cuspóirí sin a bhaint amach; agus CUIREANN SÍ I bhFIOS GO LÁIDIR go bhfuil ról cataleíoch ag an airgeadas poiblí, lena n-áirítear maoiniú lamháltais agus tacaíocht do chreidmheas onnmhairiúcháin, maidir le sreafaí airgeadais phríobháidigh a scaoileadh le haghaidh an aistrithe.

9. CUIREANN SÍ I dTREIS an ról lárnach atá ag Bainc Forbartha Iltaobhacha (BFInna) maidir le haghaidh a thabhairt ar rioscaí a bhaineann leis an aeráid agus maidir le maoiniú don troid i gcoinne an athraithe aeráide a shlógadh, lena n-áirítear maoiniú don oiriúnú, ó gach foinse; Aithníonn sí ról na gcistí iltaobhacha aeráide san ollstruchtúr idirnáisiúnta um maoiniú don aeráid agus iarrann sí go gcuirfí tuilleadh feabhais ar a n-éifeachtúlacht; Iarrann sí go leanfaí d'athchóirithe na BFInna chun aghaidh níos fearr a thabhairt ar dhúshláin dhomhanda, lena n-áirítear trí ghníomhú domhanda ar son na haeráide a thabhairt chun cinn, trí chomhordú a fheabhsú agus trí ailíniú níos láidre le Comhaontú Pháras a shaothrú, agus cobhsaíocht airgeadais fhadtéarmach agus rátálacha creidmheasa láidre na BFInna á gcoimirceáil ag an am céanna; MEABHRAÍTEAR DI an ráiteas comhpháirteach ó BFI ag COP29 lena dtugtar gealltanas maidir le gníomhaíocht uailmhianach ar son na haeráide agus maidir le maoiniú don troid i gcoinne an athraithe aeráide a mhéadú, agus LÉIRÍONN SÍ GUR ÁBHAR IMNÍ DI moilliú ionchasach ar chomhlíonadh na ngealltanas aeráide sin; DEIMHNÍONN SÍ tiomantas scairshealbhóirí BFInna an Aontais uailmhian agus móiminteam a choinneáil maidir le hailíniú le Comhaontú Pháras, agus maidir le slógadh príobháideach an mhaoinithe don aeráid; agus MOLANN SÍ do BFInna ionstraimí a neartú a thuilleadh lena slógtar infheistíochtaí ón earnáil phríobháideach agus lena mbaintear an riosca díobh sin i gcomhréir le Comhaontú Pháras.
10. AITHNÍONN SÍ go bhfuil maoiniú poiblí idirnáisiúnta don aeráid, lena n-áirítear maoiniú ard-lamhálaí, rithábachtach i gcónaí do na tíortha agus do na pobail is leochailí, go háirithe na Tíortha is Lú Forbairt (TLFanna) agus Stáit Oileánacha Bheaga i mBéal Forbartha (SOBBF); ATHDHEARBHAÍONN SÍ gur gá feabhas a chur ar an rochtain ar an maoiniú don aeráid, lena n-áirítear trí nósanna imeachta rochtana a shimpliú agus bacainní riaracháin a laghdú, agus maoiniú don oiriúnú ó gach foinse a uas-scálú, go háirithe do na tíortha is lú forbairt (TLFanna) agus do stáit oileánacha bheaga i mBéal Forbartha, lena n-áirítear trí chuir chuige faoi stiúir áitiúil agus trí rannpháirtíocht gach leibhéil rialtais, córais luathrabhaidh, sásraí nuálacha árachais, comhar poiblí-príobháideach agus infheistíochtaí forbartha athléimneachta ar an leibhéal áitiúil, náisiúnta agus idirnáisiúnta; CUIREANN SÍ I bhFIOS GO LÁIDIR a thábhachtaí atá maoiniú rioscaí tubaiste, réamhghníomhaíocht agus córais luathrabhaidh chun bearnaí cosanta a chúngú agus athléimneacht fhioscach agus airgeadais a neartú i gcoinne guaiseacha a bhaineann leis an aeráid atá níos minice agus níos déine; CUIREANN SÍ I dTREIS go bhfuil gá le comhleanúnachas idir an maoiniú don aeráid, don bhithéagsúlacht, don laghdú ar thruailliú agus don fhorbairt agus le comhlántacht idir sásraí cistiúcháin ar leibhéal na tíre; agus IS DÍOL SÁSAIMH DI an dul chun cinn atá déanta maidir le hoibríochtú an Chiste um Fhreagairt ar Chailleanas agus Damáiste, lena n-áirítear an t-íosráta leithdháilte do SOBBF agus do TLFanna.

11. CUIREANN SÍ I dTREIS gur gá torthaí, éifeachtúlacht agus éifeachtacht an mhaoinithe phoiblí idirnáisiúnta don aeráid a fheabhsú trí thrédhearcacht agus cuntasacht a neartú, trí chistiú príobháideach a ghíaráil ar bhealach níos fearr agus trí raon leathan ionstraimí a úsáid ina mbeidh an tionchar is mó acu ar leibhéal na tíre; CUIREANN SÍ I bhFÁTH gur gá an t-ollstruchtúr airgeadais idirnáisiúnta a chuíchóiriú agus a thábhachtaí atá comhar neartaithe agus idir-inoibritheacht fheabhsaithe idir cistí iltaobhacha aeráide, BFIInna, bainc forbartha náisiúnta, institiúidí airgeadais forbraíochta agus an earnáil phríobháideach, lena n-áirítear trí ardáin tíre uile-rialtais agus cuimsitheacha agus trí ardáin chomhoibríocha ar nós Chomhghuaillíocht na nAirí Airgeadais um Ghníomhú ar son na hAeráide; agus MOLANN SÍ iniúchadh agus forbairt ghníomhach a dhéanamh ar fhoinsí nuálacha airgeadais agus ionstraimí, lena n-áirítear margáí carbóin, malartuithe fiachais ar son na haeráide, ráthaíochtaí glasa, bannaí glasa agus ionstraimí airgeadais inbhuanaithe eile, agus cobhsaíocht airgeadais á coimirciú, trédhearcacht agus éifeachtacht chomhshaoil á n-áirithiú agus tionchair dhíríreacha ar gheilleagair leochaileacha á seachaint ag an am céanna.
12. Leagann sí béim ar a thábhachtaí atá comhleanúnachas beartais, lena n-áirithítear go ndéantar, trí bheartais mhaicreacnamaíocha, fhioscacha, trádála, infheistíochta agus forbartha, chomh maith le beartais a bhaineann leis an mbithéagsúlacht, le húsáid inbhuanaithe talún, le hacmhainní uisce agus muirí, agus le córais bhia, tacaíocht a thabhairt do chuspóirí aeráide agus do chonairí athléimneacha ísealastaíochtaí gás ceaptha teasa agus go bhfuil na beartais sin comhsheasmhach leis na cuspóirí agus leis na conairí sin; agus TÁ SÍ AG SÚIL LEIS an 31ú Comhdháil de Pháirtithe Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir leis an Athrú Aeráide (COP31) mar dheis chun cur chun feidhme comhaontuithe domhanda maidir le maoiniú idirnáisiúnta don aeráid a chur chun cinn, lena n-áirítear dul chun cinn faoi Airteagal 2.1(c) de Chomhaontú Pháras agus Idirphlé Veredas, agus béim á coinneáil ag an am céanna ar na gealltanais atá ann cheana a chomhlíonadh agus sláine na dtorthaí a comhaontaíodh roimhe seo a chaomhnú.
13. IARRANN SÍ ar an gCoimisiún Eorpach forléargas a chur ar fáil ar shreafaí an mhaoinithe idirnáisiúnta don aeráid ón Aontas Eorpach le haghaidh 2025, lena n-áirítear ón mBanc Eorpach Infheistíochta agus óna Bhallstáit chun go ndéanfaidh an Chomhairle é sin a fhormheas roimh chruinniú COP31.